GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 107. *Lunĭ, Marțĭ 13 (25) Maiŭ.* 1886.

George Lazarŭ.

I.

Brașovŭ 11 Maiu 1886.

„Călĕtorule românŭ, când trecĭ dela Brașovŭ la Sibiiu în satulŭ Avrigŭ, în mâna dréptă d'alăturea drumului este o biserică. Acolo e mormĕntulŭ lui *George Lazarŭ.* O cruce albă de marmură este frumosulŭ lui monumentŭ de martirŭ, demnŭ de bărbatulŭ ce a sciutŭ suferì cu paciență. Sărută acea cruce și vei ceti pe dênsa următórea inscripțiă:

Viețuitorule stai puțintelŭ și cetesce
Și după aceea socotesce
Trista omului sórte,
Nepregătitórea mórte!
Ce eștĭ și eu am fostŭ
Asta o învață de rostŭ,
Ce sunt eu și tu vei fi
Când césulŭ îțĭ va sosi.

„...E demnŭ epitafulŭ acesta de acela, pe care ómenii îlŭ prepara din juneță pentru Episcopŭ, și Dumneḍeu, *când tóte ajunseră degenerațiă și amorțire*, îlŭ predispuse pentru regenerarea Românilorŭ.“

Cu aceste cuvinte încheiă neuitatulŭ I. Eliade Rădulescu biografia ce-o face dascălului sĕu în „Curierulŭ românŭ“ din anulŭ 1839.

In capitala regatului românŭ independentŭ, în acelŭ Bucurescĭ, unde înainte cu 68 de anĭ a rĕsunatŭ mai ântêiu glasulŭ puternicŭ deșteptătorŭ alŭ nemuritorului „dascălŭ de bogosloviă și de ingineriă“, se sevêrșesce astăḍĭ, în 11 Maiu 1886, unŭ mare actŭ de pietate și de recunoscință alŭ Românilorŭ.

Afară de modesta cruce dela biserica din Avrigŭ, loculŭ nascerei sale, va mai vestì de aḍĭ încolo trecătorilorŭ și călĕtorilorŭ o măréță statuă ridicată în mijloculŭ Bucurescilorŭ, înaintea palatului Academiei, alăturea cu statua lui Eliade Rădulescu, a marelui scolarŭ, că în acestŭ orașŭ a trăitŭ, a lucratŭ și a suferitŭ pentru deșteptarea neamului sĕu și George Lazarŭ marele dascălŭ alŭ românismului.

Prigonitŭ de ai sĕi archidiaconulŭ Lazarŭ trecù din Ardélŭ în țéra vecină și aicĭ află pe Românĭ „amărițĭ sub jugulŭ robiei, de totŭ căḍuțĭ în prăpastia orbiei, bine gătițĭ spre slujba „vrășmașului omenirei, răpitorulŭ casei părintescĭ.“

„Totŭ era degenerațiă și amorțire“ — scrie I. Eliade Rădulescu — „în ceea ce atinge de numele Românŭ și de patriă, până se nu vină între noi Georgiu Lazarŭ. Limba începuse a se curci și a se corupe cu totulŭ, prin bisericĭ preoții și cântăreții erau plinĭ de orgoliu décă putéu sĕ facă serviciulŭ divinŭ *pe greciă....* Cine era boierŭ 'i era rușine a spune că e Românŭ, celŭ cu părințĭ necunoscuțĭ, décă scia două trei grecescĭ nu mai vrea sĕ trécă de Românŭ: ḍicea că este „grecŭ“. Numele de „tată“ și de „mamă“ erau nume próste și se auḍiau numai în casele „mojicilorŭ“, se ḍicea „băbacă și nineacă“ și prin unele case „afendache“. Prin casele boierilorŭ nu cuteza a ḍice „Tatălŭ nostru“, că ar fi fostŭ o profanațiă sĕ facă pe Dumneḍeu „mojicŭ“: Dumneḍeu era și elŭ *băbacă....*“

In acéstă stare aflà Lazărŭ pe frații sĕi de dincolo îngenunchiațĭ sub rușinosulŭ jugŭ alŭ Fanarioțilorŭ. O scólă românéscă nu era nicăirĭ, totŭ ce se învĕța se învĕța grecesce și boierii românĭ îșĭ creșceau copii în spiritŭ grecescŭ prin dascălĭ grecescĭ, carĭ îi învĕțau sĕ urască limba română, sĕ desprețuiască totŭ ce e românescŭ și sĕ se însuflețéscă numai pentru limba și învĕțătura elină.

Uneltirile fanarioțilorŭ în contra limbei române erau așa de marĭ, încâtŭ multe lupte și multă suferință l'au costatŭ pe Lazarŭ până ce a dobênditŭ autorisațiunea de a deschide o scólă în limba română, „limba proștilorŭ,“ cum o numiau dascălii grecĭ. Tóte silințele lui Lazarŭ de a documenta divanului, că limba română e capabilă de a sĕ perfecționa și că în ea sĕ póte preda orĭ și ce sciință, au rĕmasŭ deșerte și în cele din urmă i se dădu voiă a deschide o scólă numai sub numirea „scólă ingineréscă“ cu permisiunea ca sĕ învețe într'însa și țîrcovnicii, ce sĕ preparau spre preoțiă, „bogoslovia“: catechismulŭ și serviciile preotului.

Pe unulŭ din medaliónele de pe piedestalulŭ statuei lui Lazarŭ sunt gravate cuvintele: „*Dómne până când anii blăstĕmului!*“ Acésta era esclamarea lui Lazarŭ în momentele lui de adêncă mâhnire, când vedea câte greutățĭ i se punŭ în cale.

Dér nicĭ piedecile, nicĭ greutățile, nicĭ dușmănia, nicĭ persecuțiunile, nicĭ lipsele amare n'aŭ fostŭ în stare a opri pe Lazarŭ în drumŭ, a'lŭ face sĕ renunțe la lupta pentru limba, cultura și naționalitatea română. In patru anĭ plinĭ de activitate elŭ a pusŭ temelia scólei române dincolo de Carpațĭ, făcêndŭ din scolarii lui apostolĭ înflăcărațĭ ai românismului.

Numai suferințele trupescĭ au putută pune capĕtŭ acestei viețĭ nobile și scumpe. Lazarŭ s'a întorsŭ bolnavŭ în țéra sa natală, în Transilvania, unde a muritŭ în anulŭ 1823.

Falniculŭ monumentŭ, ce s'a desvĕlitŭ astăḍĭ în Bucurescĭ, ne spune câtŭ a muncitŭ și câtŭ a jertfitŭ pentru limba și cultura română George Lazarŭ.

Conflictulŭ vamalŭ.

Se telegrafiază „Agenției Havas“ din Viena: „D. de Pusswald rĕspunḍêndŭ în camera deputațilorŭ la o interpelare privitóre la ruptura negociărilorŭ cu România, face o expunere, întrevorbirilorŭ angajate la Viena între d. Ferekyde, ministrulŭ afacerilorŭ streine alŭ României, și delegații Austro-Ungarĭ, precum și a negociărilorŭ deschise la 1 Maiu la Bucurescĭ. Elŭ constată că România nu numai că a respinsŭ cea mai mare parte a propunerilorŭ austro-ungare, dér încă ea a formatŭ alte două cererĭ cu totulŭ inacceptabile.“

„Astfelŭ a propusŭ Austro-Ungariei sĕ renunțe la dreptulŭ națiunei celei mai favorisate privitóre la tarifurile ce vorŭ trebui sĕ rĕmână în vigóre până la 1891 în folosulŭ Germaniei, Angliei, Italiei și Belgiei. Ea a mai cerutŭ libera importațiune pentru tóte cerealele, pentru tóte vitele de rassa bovină, pentru porcĭ și oi, pentru petroleu și alte articole ce provinŭ din România și în fine încheierea unei convențiunĭ privitóre la epizootiă.

„A mai pusŭ pe lângă acésta ca condițiune absolută pentru a consêmți la o convențiune, ca libera importațiune a vitelorŭ și a cerealelorŭ sĕ fiă acordată sub formă de tarifŭ convenționalŭ, ceea ce ar deschide granițele austro-ungare liberii intrărĭ nu numai a vitelorŭ și cerealelorŭ românescĭ, dér și liberii intrărĭ a grânelorŭ din America și Indii, precum și a vitelorŭ rusescĭ.“

„Astfelŭ de mĕsurĭ rĕsturnândŭ basele uniunii vamale comerciale, care există între Austria și Ungaria, au trebuitŭ sĕ fiă respinse. Guvernulŭ a regretatŭ multŭ că n'a reușitŭ, cu tótă silința și avansurile sale pentru a evita o ruptură pe terenulŭ economicŭ. Nu-i mai rĕmâne decâtŭ sĕ aștepte ca interesele materiale ale celorŭ două state sĕ provóce o înțelegere în celŭ mai scurtŭ terminŭ.“

Cu privire la atitudinea guvernului austro-ungarŭ în lupta vamală cu România a declaratŭ conducĕtorulŭ ministerului de comerciu austriacŭ următórele:

„După ce dela 1 Iuniu (20 Maiu) are sĕ intre în vigóre noulŭ tarifŭ generalŭ românŭ față cu noi, guvernulŭ c. r. în înțelegere cu guvernulŭ regalŭ ungarŭ va fixa pe cale administrativă taxele vamale, în basa art. 3 alŭ legii nóstre vamale, și va face cunoscutŭ aceste taxe, ce vorŭ fi a se percepe dela mărfurile române, începêndŭ din acea ḍi. Drepturile ce decurgŭ din art. 44 și 48 ale tractatului de Berlin negreșitŭ că nu se atingŭ prin lipsa unei convențiunĭ comerciale cu România, astfelŭ că rĕmâne mănținută libertatea transitului prin România și supușii noștri au sĕ fiă pe piciorŭ de egalitate cu cei ai altorŭ state, avêndŭ a se bucura de drepturĭ civile și politice, a fi admișĭ la posturĭ publice, la funcțiunĭ și posturĭ de onóre séu vorŭ avé liberulŭ esercițiu de profesiunĭ și industrii. Nicĭ după expirarea convenții actuale libertatea navigațiunii pe Dunăre nu póte suferí nicĭ o jignire pentru naționalii noștri, căcĭ ea nu e întemeiată pe acéstă convențiă, ci pe dispositiunile tractatului din Paris din 1856 și tractatului de Berlinŭ din 1878.“

Din protocólele conferințelorŭ pentru încheierea unui tractatŭ de comerciu între România și Austro-Ungaria, ce s'au publicatŭ în „Cartea verde a României“ se vede, că delegații austro-ungarĭ au pretinsŭ ca sĕ fiă susținute și în noulŭ tractatŭ de comerciu tóte privilegiile și drepturile ce s'au asiguratŭ supușilorŭ austro-ungarĭ în convenția ce espiră, de pildă privilegiulŭ Jidovilorŭ austriacĭ de a cumpăra averĭ imobile urbane și în timpŭ de rĕsboiu d'a fi scutițĭ sĕ priméscă în sălașă oștașĭ românĭ, apoi în privința moștenirei etc- Delegații românĭ nu s'au învoitŭ cu acésta, cerêndŭ a se încheia o convențiune curatŭ mercantilă. Guvernulŭ românŭ pretinde, că după ce art. 44 alŭ tractatului de Berlinŭ numai de egalitatea religiósă vorbesce, orĭ-ce strĕinŭ, care voiesce sĕ eserceze drepturĭ în România, trebue se obțină mai întâiu împămêntenirea dela corpurile legiuitóre; dispozițiunile respective din proiectulŭ austro-ungarŭ atingŭ dér Constituția și n'au locŭ într'unŭ tractatŭ de comerciu, ci numai într'o convențiune consulară și de stabilire.

Amŭ fostŭ prin urmare bine informațĭ, când amŭ arătatŭ (în nr. 80 „Gaz. Trans.“ a. c.) că unulŭ din principalele puncte de neînțelegere este acela privitorŭ la acordarea de privilegii supușilorŭ austro-ungarĭ, în sensulŭ convenției ce espiră.

SCIRILE ḌILEI.

Ministrulŭ *Trefort*, care nu găsesce cu cale sĕ dea din banii naționalitățilorŭ ce se încasséză ca dărĭ nicĭ măcar unŭ crucerŭ pentru scólele acestora, mai are pretențiunea ca pe deasupra sĕ mai întreținemŭ și scólele de statŭ, și a cerutŭ ca comuna *Brașovului* sĕ sacrifice o parte din fondulŭ meseriilorŭ pentru scólă de meserii a statului și sĕ o provadă și cu lemne de arsŭ. Representanța comunală însĕ a decisŭ sĕ i se rĕspundă ministrului, că cererea nu i se póte împlini.

—x—

La judecătoria cercuală din *Kuty* s'a descoperitŭ o hoțiă mare. Din oficiulŭ judecătorescŭ de deposite s'au furatŭ cărticele dela cassa de păstrare și banĭ gata în sumă totală de 60,000 fl. Făptuitorii suntŭ încă necunoscuțĭ până acum.

—x—

Din *Zombor* se raporteză, că la esercițiele de arme unŭ reservistŭ, Stanka *Somogyvaratz*, a împușcatŭ pe căpitanulŭ *Dicht*, unŭ escelentŭ și severŭ ofițerŭ, rănindu-lŭ greu; s'a doveditŭ că l'a împușcatŭ cu intențiune.

—x—

Ni se scriu următórele: In 5 Maiu s'a începutŭ tîrgulŭ de țéră în *Reghinulŭ săsescŭ* și a duratŭ până în 13 Maiu. Dér cu durere caută sĕ mĕ esprimŭ, cumcă despre acestŭ tergŭ ceva îmbucurătorŭ nu vĕ potŭ re-

lata. Mai nainte vreme acestŭ tèrgŭ de ţéră era celŭ mai vestitŭ, pentru că neguţătorii din depărtare veniau după vite de totŭ felulŭ şi ţĕranii nostri vindéu şi se înturnau cu banĭ acasă. Acuma nimica n'a fostŭ de têrgŭ, vitele afară de boii cei marĭ şi frumoşĭ nu au fostŭ căutate, şi aşa sêrmanii ómenĭ, carĭ au venitŭ la tîrgŭ cu ceva spre vêndare, au avutŭ numai spese şi pierdere de timpŭ. Altcum vremea pe aicea după rĕcéla cea mare s'a îndreptatŭ."

—x—

Ucigaşii Ilie *Isaeov* şi George *Cicaricĭ* au fostŭ condamnaţĭ la mórte prin spênḑurare, celŭ dânteiu de tribunalulŭ din *Panciova*, celŭ d'alŭ doilea de Tabla r. din *Petrinja*.

—x—

D-şóra *Elena Teodorini* a fostŭ angagiată în acestŭ momentŭ pentru o seriă de optŭ séu nouĕ representaţii la *Londra*. In acestŭ numĕrŭ de representaţii întră şi unŭ concertŭ la Curte. Celebra cântăréţă va părăsi în curêndŭ Parisulŭ pentru a merge la Londra.

—x—

„Bomba« din *Brăila* comunică, că în sĕptĕmâna trecută au plecatŭ din portulŭ Brăila douĕ vapóre, unulŭ sub pavilionŭ germanŭ, numitŭ »Dithmarchen« cu 362 boi şi »Fusi Yama" sub pavilionŭ englesŭ, cu 100 boi, ambele cu destinaţiă pentru Italia.

—x—

In *Paris* a apărutŭ, după cum ne spune »România," o carte întitulată „Studii asupra scólelorŭ de comerciu din Germania, Austro-Ungaria, Belgia, Italia, România, Rusia, Elveţia şi Statele-Unite. Autorii cărţii suntŭ domnii *Jourdan*, directorulŭ scólei de înalte studii comerciale, şi *Dumont*, profesorŭ la aceeaşĭ scólă.

—x—

Atragemŭ atenţiunea celorŭ interesaţĭ asupra «*Manualului de stupăritŭ*" ce e anunţatŭ la bibliografiă.

După sinodulŭ archidiecesanŭ gr. or. din anulŭ acesta.

Sinodulŭ archidiecesanŭ ordinarŭ din anulŭ acesta a duratŭ din 20—29 Aprilie st. v.

Cumpănindŭ cu de-amĕruntulŭ împrejurările sub care a decursŭ acestŭ sinodŭ putemŭ constata în unele privinţe progresŭ. O spunemŭ acésta la adresa acelora, carĭ încă şi acum, după ce biserica gr. or. română din Ungaria şi Transilvania aprópe de douĕ decenii se bucură de viéţa constituţională, suntŭ cuprinşĭ de unŭ scepticismŭ fatalisticŭ în privinţa durabilităţii şi a practicităţii ei.

O dovadă despre interesulŭ ce l'au manifestatŭ deputaţii sinodalĭ avemŭ în împrejurarea, că dela începutŭ până la sfêrşitŭ au fostŭ presenţĭ într'unŭ numĕrŭ considerabilŭ. Acéstă faptă câştigă în importanţă, décă ţinemŭ séma de unŭ lucru: că referinţele reale ale vieţii devenindŭ din ḑi în ḑi mai grele absorbŭ mai multŭ de câtŭ orĭ când activitatea nóstră în lupta ḑilnică pentru esistenţă.

Este déră justŭ şi echitabilŭ décă relevămŭ nobilulŭ zelŭ, cu care deputaţii nostri au perseveratŭ întru resolvirea problemelorŭ aşternute înaintea sinodului.

Unŭ progresŭ s'a arătatŭ şi în modulŭ cum s'au pertractatŭ agendele acestui sinodŭ. Ce e dreptŭ au începutŭ a se împuţina causele, carĭ punêndŭ în perspectivă deputaţilorŭ óre care avantaje pentru ei séu pentru condescendenţii lorŭ — şi acésta mergea câte odată peste a şéptea spiţă — provocau cestiunĭ personale şi conturbau mersulŭ naturalŭ alŭ discusiunilorŭ. Astfelŭ de cause cum a fostŭ regularea afacerilorŭ consistoriale, arondarea şi intregirea protopresbiteratelorŭ etc. etc. au dispărutŭ, cu tóte aceste nu au lipsitŭ şi nu vorŭ lipsi nicĭodată cu desĕvêrşire cause de acele, carĭ sĕ nu atingă de aprópe interesele, fiă directe séu indirecte ale unuia séu altuia deputatŭ, şi totuşĭ a predominatŭ în generalŭ în discuţiunile acestui sinodŭ mai multŭ obiectivitate şi unŭ tonŭ mai calmŭ ca altădată. — Se póte déră afirma cu multă probabilitate că acésta împrejurare a contribuitŭ ca sesiunea actuală sĕ-şĭ încheie activitatea sa în timpŭ, relativŭ luatŭ, mai scurtŭ.

Sub condiţiunile prementionate s'a examinatŭ şi s'a controlatŭ purtarea agendelorŭ bisericescĭ scolare şi fundaţionale în decursulŭ anului 1885 şi sinodulŭ prin votulŭ sĕu s'a declaratŭ satisfăcutŭ.

Inşirândŭ după resorturĭ momentele mai însemnate, aceste ar fi următórele:

1). Din raportulŭ generalŭ alŭ senatului bisericescŭ se vede o crescere de 11,093 de suflete în decursulŭ anului 1885. Numĕrulŭ acesta este destulŭ de favorabilŭ, décă luămŭ în considerare emigraţiunile cele numeróse din causa sĕrăciei, precum şi împrejurarea, că în unele părţĭ o mulţime de copii au căḑutŭ jertfă bólelorŭ epidemice: difteritei şi vĕrsatului. Numĕrulŭ sufletelorŭ a fostŭ în archidiecesă cu finea anului espiratŭ 688,535.

Clericĭ au fostŭ în anulŭ trecutŭ în tóte 3 cursurile 69. Din acestia 26 au fostŭ cu esamenŭ de maturitate, ér' 42 cu 6—8 clase gimnasiale.

Décă căutămŭ numai cu 10 anĭ în trecutŭ, aflămŭ că clericĭ cu *esamenŭ de maturitate* erau numai ca corbiĭ albĭ; prin urmare numĕrulŭ de 26 alŭ clericilorŭ maturisanţĭ ne póte servi de bunŭ augurŭ pentru vijtorŭ, căcĭ unŭ clerŭ luminatŭ este prima condiţiune pentru înaintarea unui poporŭ.

Nu putemŭ retăcé aci o apariţiune forte tristă ce bântue de bună sémă şi în societatea altorŭ confesiunĭ. E vorba de concubinate. Numĕrulŭ acestora cresce din anŭ în anŭ şi în unele protopresbiterate a ajunsŭ la o cifră, care trebue sĕ ne insufle grijă. Aşa de es. în protopopiatulŭ Devei este numĕrulŭ concubinatelorŭ aprópe îndoitŭ ca celŭ alŭ cununielorŭ. In anulŭ 1885 au fostŭ 91 de cununii faţă cu 157 de concubinate. Oficiolatele politice nu intervinŭ de felŭ, de aceea sinodulŭ a încuviinţatŭ iniţiativa consistoriului de a înainta o representaţiune la In. Ministeriu reg., cu rugarea ca sĕ intervină pentru sanarea acestui rĕu socialŭ.

2). In raportulŭ generalŭ alŭ senatului scolarŭ se caracteriséză *activitatea acestuia ca o luptă pentru existinţa scólelorŭ nóstre confesionale.* E forte tristŭ, că acolo, de unde ar trebuĭ sĕ vină încurajare şi ajutorŭ, întîmpinămŭ cele mai multe piedicĭ şi greutăţĭ. Ca esemple citămŭ aci numai următórele:

Prin ordinaţiunea ministerială din 28 Maiu 1885 se cere ca învĕţământulŭ limbei maghiare la scólele poporale sĕ se facă în aceeaşĭ limbă (!); mai departe dispune citata ordinaţiune ca lângă învĕţătorii aşeḑaţĭ înainte de 1872 (carĭ nu sciu limba maghiară) sĕ se instituĕ pe spesele confesiunei învĕţătorĭ adjuncţĭ cunoscĕtorĭ de limba maghiară. Faţă cu acéstă ordinaţiune sinodulŭ îndrumă pe consistorŭ a face la guvernulŭ ţĕrei o representaţiune motivată, cerêndŭ revocarea acestei ordinaţiunĭ — ér' încâtŭ acéstă representaţiune va remâné fără resultatulŭ doritŭ, sĕ facă o asemenea representaţiune şi la legislaţiunea ţĕrei.

O altă ordinaţiune ministerială din 18 Iuniu 1884 prescrie, ca decisiunile consistoriului, privitóre la disciplinarea învĕţătorilorŭ, întru câtŭ privesce amovarea acestora din oficiu sĕ fiă aşternute înaltului ministerŭ spre suprarevisiune, căcĭ din contră, învĕţătorii destituiţĭ prin consistorŭ vorŭ fi susţinuţĭ în oficiu prin organele administrative ale statului. Obiectulŭ acesta, privindŭ scólele din întréga metropoliă şi fiindŭ cestiune de apĕrarea autonomiei bisericescĭ, s'a transpusŭ consistorului metropolitanŭ a face paşii de lipsă.

Totŭ aci se cuvine sĕ amintimŭ şi următorulŭ casŭ: că inspectorulŭ regescŭ de scóle din testimoniele a 43 candidaţĭ, carĭ au suportatŭ cu succesŭ esamenulŭ de cvalificaţiune pentru cariera învĕţătoréscă numai la 22 a subscrisŭ, ér' la 21 a denegatŭ subscrierea, ḑicêndŭ că *nu suntŭ destulŭ de cvalificaţi în limba maghiară.*

Aceste 3 casurĭ suntŭ de ajunsŭ pentru de a arăta situaţiunea nefavorabilă, în care au ajunsŭ scólele nóstre confesionale şi sinodulŭ s'a pronunţatŭ asupra paşilorŭ de lipsă pentru delăturarea acestei stărĭ nefavorabile.

Celelalte date cuprinse în raportulŭ scolarŭ, în ceea ce privesce starea învĕţământului, frecventarea şi altele suntŭ satisfăcĕtóre şi ne arată unŭ progresŭ cu tóte piedecile ce ne stau în cale.

3) Din raportulŭ senatului epitropescŭ se vede o sporire considerabilă alŭ fondurilorŭ nóstre. Schimbarea unorŭ hârtii de valóre a contribuitŭ la unŭ sporŭ aprópe de 200,000 fl. v. a.

Cu tóte acestea o avere de peste 1 milionŭ este multŭ pré mică şi neînsemnată faţă cu trebuinţele nóstre şi faţă cu sĕrăcia poporului nostru, deşi unii au naivitatea de a crede, că acésta este o avere aşa de mare încâtŭ nu e bine a o spune în publicŭ. Firesce conceptele ómenilorŭ despre avere suntŭ relative.

4) Prin hârtii speciale s'au pusŭ pe masa sinodului mai multe agende dintre carĭ amintimŭ:

a) Regulamentulŭ afacerilorŭ interne ale comisiunei administrative a fundaţiunei Şaguna. Acestŭ regulamentŭ s'a primitŭ şi s'a votatŭ fără nicĭ o modificare şi astfelŭ credemŭ că va începe şi comisiunea acésta a eşi din reserva care o a observatŭ până acum.

b) Propunerea consistoriului archidiecesanŭ din 18 Aprilie 1886: ca taxa sidoxială de până aci de $5^1/_2$ cr. v. a. pentru fiecare contribuabilŭ membru alŭ bisericei ortodoxe rĕsăritene din archidiecesa Transilvaniei sĕ se urce, începêndŭ dela 1 Ianuarie 1886 la 10 cr. v. a. se primesce de către sinodŭ, deórece erariulŭ arătândŭ că taxa de până acum nu prestă salariulŭ archiepiscopescŭ de 8000 fl.

c) Pe basa unui proiectŭ aşternutŭ de consistoriu s'au regulatŭ diurnele şi spesele de drumŭ ale asesorilorŭ consistorialĭ şi ale altorŭ funcţionarĭ bisericescĭ în exmisiunĭ consistoriale.

Din cele amintite aci se vede că s'au luatŭ conclusele şi s'au făcutŭ disposiţiunĭ nouĕ pentru promovarea şi regularea unorŭ agende şi astfelŭ mersulŭ lucrurilorŭ este în bună direcţiune.*)

Ce amŭ mai puté adauge la aceste observărĭ generale arŭ fi obiecţiunea, ce se face din multe părţĭ, că viéţa nóstră constituţională este costişitóre şi în specialŭ numai instituţiunea sinodului o costă pe archidiecesă aprópe la 2000 de fl. v. a. Acéstă sumă dispare însĕ faţă de resultatele acestei instituţiunĭ, décă luămŭ în considerare numai următórele douĕ momente:

a) Că toţĭ credincioşii bisericei nóstre suntŭ puşĭ prin mandatorii lorŭ în curentŭ cu tóte afacerile nóstre bisericescĭ, scolare şi fundaţionale de susŭ până josŭ.

b) Că fiindŭ organulŭ supremŭ administrativŭ — consistoriulŭ — resposabilŭ sinodului, acésta îi reguléză activitatea conformŭ intereselorŭ generale.

Din aceste puncte de vedere avemŭ speranţă că şi sinodulŭ acesta îşĭ va arăta fructele sale în interesulŭ bisericei şi alŭ naţiunei nóstre.

Unulŭ din cei presenţĭ.

*) Sĕ dea Dumneḑeu sĕ fiă aşa! Red.

Privire istorică asupra trecutului politicŭ-socialŭ şi naţionalŭ al „Ducatului Bucovina".

Introducţiune.

Motto: »Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? Quam diu etiam furor iste tuus nos eludet? Quem ad finem sese effrenata jactabit audacia?«....

Cicero in L. Catilinam.

In „Tribuna« din Sibiiu şi anume în numerele 24 şi 25 din 11 şi 12 Februariu 1886 au apărutŭ douĕ corespondenţe din Bucovina, datate din Cernăuţĭ în 22 Ianuariu (3 Februariu) 1886, subsemnate de unŭ órecare Grachus, carele ocupându-se cu societatea politică „Concordia«, şi în specialŭ cu alegerea delegatului pentru senatulŭ imperialŭ vienesŭ, făcută în 20 Ianuariu st. n. a. c., îşĭ introduce descoperirile recte restălmăcirile şi mistificările sale în modulŭ următorŭ:

„Incâtŭ privesce activitatea societăţii politice „Concordia" şi mai alesŭ demersulŭ preşedintelui şi alŭ secretarului acestei societăţĭ în afacerea alegerii ablegatului

FOILETONŬ.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

Eĭ ţinură în grabă o scurtă sfătuire şi când glasulŭ din fortŭ le strigă pentru a doua óră: „Rĕspundeţi'mĭ... nu potŭ sĕ maĭ aşteptŭ!", unulŭ dintre conducĕtorĭ rĕspunse: „E destulŭ; Mtesa va fi mulţămitŭ. Chiar astăḑĭ vomŭ aduna tributulŭ şi vomŭ ven̂i la Mtesa, sĕ-lŭ rugămŭ de iertare. Intórce-te, duhŭ bunŭ séu rĕu, rĕsboiulŭ s'a sfêrşitŭ!"

Ceĭ din lăuntrulŭ întăritureĭ nu aşteptară sĕ li se spună acésta de douĕ orĭ. Colosulŭ se întórse linŭ şi sĕrbătoresce îndĕrĕtŭ la tabĕra luĭ Mtesa, unde fù primitŭ cu strigăte de bucuriă în adevĕrŭ asurḑitóre.

După treĭ ciasurĭ Vavuma aduseră tributulŭ. Cu acésta rĕsboiulŭ se sfêrsì, şi nu numaĭ Vaganda săltau de bucuriă, ci şi Vavuma.

Vaganda dĕdurĕ focŭ tabereĭ lorŭ. Ostaşiĭ se întórseră prin satele lorŭ la ocupaţianĭ maĭ pacînice, împĕratulŭ de asemenea se întórse în capitala sa.

CAPITOLULŬ XI.

La Muta Nzighe. — Sanbuzi. — Ultima vorbire cu Mtesa şi despărţirea. — Călĕtoria prin Unyoro. — Puterile, de care dispunea Stanley. — Piedecĭ din partea indigenilorŭ din Uzimba. — Muta Nzighe. — Sanbuzi şi Vaganda stăruiescŭ pentru întórcere. — Supĕrarea luĭ Stanley. — Intórcerea. — Mtesa pedepsesce pe neascultătorulŭ subcomandantŭ şi-ĭ face luĭ Stanley o propunere strălucită.

După finirea rĕsboiuluĭ Stanley hotărì cu totŭ dinadinsulŭ sĕ plece din Uganda. Cu tóte acestea elŭ maĭ aşteptà câte-va ḑile, până când îĭ aduse aminte împĕratuluĭ de făgăduiala sa de a-ĭ da sprijinulŭ de lipsă pentru a puté cerceta laculŭ Nzighe.

Mtesa nu se opuse de locŭ la plecare. Elŭ îĭ dete luĭ Stanley o trupă numĕrósă, care sĕ-lŭ însoţéscă prin ţĕrile, ce se estindŭ între laculŭ Victoria şi între Muta Nzighe, care se află maĭ spre vestŭ. Totodată-ĭ dete voiă sĕ'şĭ alégă singurŭ unŭ conducĕtorŭ pentru acéstă trupă.

Stanley denumì de conducĕtorŭ pe unŭ tênĕrŭ cu numele Sambuzi, care se distinsese în luptele cu Vavuma printr'unŭ mare curagiŭ personalŭ. Mtesa întărì acéstă alegere şi la dorinţa luĭ Stanley îlŭ făcù atentŭ înaintea tuturorŭ pe noulŭ „generalŭ," sĕ-ĭ dea omului albŭ totŭ ajutorulŭ posibilŭ.

„Ascultă cuvintele mele," îĭ ḑise elŭ. Maĭ în tóte rêndurile s'au plânsŭ Albiĭ de Vaganda, pe carĭ ĭ-am datŭ ca tovarăşĭ la plecarea lorŭ. Sĕ nu cum-va sĕ audŭ şi asupra ta asemenea plângerĭ. Fă totŭ, ceeace'ţĭ poruncesce Stamlih şi sĕ nu cum-va sĕ te întorcĭ în Uganda, până când nu veĭ căpĕta o scrisóre dela Stamlih, în care'ţĭ dă voiă sĕ te înapoiezĭ. De veĭ ven̂i fără acéstă scrisóre, sĕ sci, că nu va fi bine de tine. Ţi-am spusŭ!"

Sambuzi făgăduì, că va fi unŭ soţŭ de drumŭ credinciosŭ călĕtoruluĭ nostru şi că-ĭ va sta întru apĕrare în orĭ şi ce împrejurărĭ.

Cu câtŭ se apropia maĭ multŭ ciasulŭ despărţireĭ, cu atâtŭ se putea băga de sémă maĭ multŭ, câtŭ de greu îĭ cade acésta împĕratuluĭ, căcĭ de bună sémă despărţirea avea sĕ fiă pentru totdéuna.

Călĕtorulŭ nostru maĭ avù âncă câte-va convorbirĭ destulŭ de amĕnunţite cu Mtesa. Obiectulŭ celŭ maĭ de căpeteniă îlŭ formà şi acum religiunea. Stanley maĭ repetà încă odată cu împĕratulŭ principiile religiuneĭ creştine, ca sĕ-lŭ întăréscă câtŭ se putea maĭ multŭ în acéstea. Când îlŭ cercetà maĭ pe urmă, ca sĕ'şĭ ia rĕmasŭ bunŭ, elŭ îlŭ îndemnà sĕ ţină strînsŭ credinţa cea nouă şi sĕ róge pe Dumneḑeu cu osârdiă, ca sĕ-ĭ dea putere, sĕ facă totŭ ceea-ce este scrisŭ în bibliă.

Desŭ de diminéţă se depărtà călĕtorulŭ nostru încărcatŭ cu felurite darurĭ dela marinimosulŭ Mtesa.

la senatulŭ imperialŭ pentru ţinuturile Suceva-Rădăuţĭ-Câmpulungŭ, — mĕ simţŭ îndatoritŭ a împărtăşi publicului cetitorŭ adevĕratele împrejurărĭ relative la alegerea amintită, ca sĕ se pótă judeca, cum se face la noi în Bucovina politica, şi mai cu sémă, din care causă nu ne putemŭ folosi de drepturile constituţionale şi nu putemŭ obţiné posiţiunea, care ni se cuvine nouĕ, ca unui poporŭ autochtonŭ în Bucovina.

Dreptŭ aceea rogŭ a primi aceste şire în colónele preţuitului diarŭ alŭ d-vóstre, asigurându vĕ totodată, că numai iubirea de adevĕrŭ m'a îmbolditŭ, a vi le împărtăşi".

După aceste declaraţiunĭ şi asigurărĭ, că numai iubirea de adevĕrŭ l'a îmbolditŭ se împărtăşéscă şi publicului împrejurările amintite, îndrugă apoi aşa numitulŭ Grachus douĕ corespondenţe haine, carele conţinŭ orĭ şi ce numai nu aceea ce a promisŭ publicului, adecă adevĕratele împrejurărĭ relative la alegerea amintită.

Cetindŭ subsemnaţii aceste mistificărĭ necalificabile, rĕutăciόse, tendenţiόse, emanate din sufletŭ negru de bălaurŭ cu douĕsprediece capete pline de otravă şi de duhŭ nihilisticŭ, distrugĕtorŭ, ... ne-amŭ adusŭ aminte de timpurile nihilismului romanŭ, condusŭ de vestitulŭ L. Servius Catilina „creatură miserabilă, fără sufletŭ, fără cugetŭ, fără inimă, fără lege, fără patriă, fără naţiă şi fără Dumnedieu", ipochimenŭ plinŭ de ciumă şi de pestilenţă morală şi socială, ce'şĭ asociase toţĭ nihiliştii timpului sĕu şi 'şĭ propusese sĕ ajungă cu orĭ şi ce preţŭ în fruntea republicei romane, spre a 'şĭ îndestula patimile sale trupescĭ şi sufletescĭ, vanitatea şi ambiţiunea sa nemărginită, fantasia sa desfrênată şi inima sa insetată de omorŭ moralŭ, socialŭ şi materialŭ! — Nĭ-amŭ adusŭ aminte, dicemŭ, de decădiutulŭ Catilina, carele prin planurile şi agitaţiunile sale nihilistice l'a silitŭ pe marele Cicero sĕ'lŭ întrebe în sînulŭ senatului romanŭ plinŭ de indignaţiune şi de îngrijire patriotică naţională astfelŭ:

„Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? Quam diu etiam furor iste tuus nos eludet? Quem ad finem sese effrenata jactabit audacia?"

Şi apoi sĕ esclame în decursulŭ apostrofărilorŭ urmate cu indignaţiune amară: „O tempora! O mores!«

(Dumnedieule, vai ce dile amŭ mai ajunsŭ! Părinte cerescŭ, câtŭ de tare a slăbitŭ şi a decădiutŭ credinţa în Tine!)

Ţinemŭ decĭ de datoria nóstră, nu a ne apĕra pre noi, nicĭ causa nóstră particulară, ci a ne împliní numai simplu datoria impusă de consciinţa nóstră, şi luată asupră-ne de-o dată cu primirea posturilorŭ onorifice, posturĭ pline de responsabilitate, cu carĭ ne-a onoratŭ societatea politică „Concordia" în genere la adunarea constituantă în diua de 20 Maiu 1885, — ţinemŭ de datoria nóstră sacră şi imperiósă sĕ apĕrămŭ triumfulŭ celŭ mai legitimŭ şi mai memorabilŭ alŭ Românilorŭ bucovinenĭ serbatŭ în decursulŭ anului trecutŭ şi la începutulŭ anului curentŭ, sĕ apĕrămŭ adevĕrulŭ şi dreptatea nepângărită, sĕ apĕrămŭ vestiarulŭ bunatăţilorŭ poporului nostru, sĕ apĕrămŭ isvorulŭ mântuirii lui patriotice naţionale şi materiale, ca bălaurulŭ celŭ cu doue-spre-diece capete, bălaurulŭ nesăţiosŭ şi neîmpăcatŭ sĕ nu se încuibe în acestŭ isvorŭ şi sĕ nu'lŭ otrăvéscă, — sĕ apĕrămŭ esistenţa »Concordiei," ficioria şi viitoriulŭ ei, sĕ apĕrămŭ patriotismulŭ şi românismulŭ sincerŭ şi neînteresatŭ contra ambiţiunii şi vanităţii nesatisfăcute, contra nesaţiului, contra naţionalismului şi patriotismului făţăritŭ, contra orgoliului înverşunatŭ, contra moralităţii stigmatisate, contra atleţilorŭ catilinarĭ, carĭ vĕdiendu-se respinşĭ şi despreţuiţĭ de poporulŭ nestricatŭ şi de amicii adevĕraţĭ ai acestuia, începŭ a se mişca şi încércă din resputerĭ şi cu orĭce mijlóce sĕ nimicéscă legăturile frăţescĭ, sĕ surpe morala socială, sĕ rĕsvrătéscă poporulŭ tulburândŭ şi otrăvindŭ sufletulŭ lui curatŭ şi inima lui nevinovată, cu scopulŭ şi intenţiunea egoistă sĕ ajungă în fruntea trebilorŭ, sĕ devină dictatorĭ şi astfelŭ avêndŭ cuţitulŭ şi pânea în mână sĕ 'şĭ pótă face parte după placŭ, sĕ-şĭ satisfacă măcarŭ încâtva poftele diavolescĭ, c'unŭ cuvêntŭ sĕ 'şĭ îndestuleze iadulŭ concentratŭ în sufletulŭ şi inima lorŭ şi representatŭ, spre ruşinea legii şi a nemului, prin ipochimenele lorŭ cobitóre şi antinaţionale!

Fiă-ne decĭ permisŭ şi nouĕ a arĕta: 1) cum s'a făcutŭ politica până acum la noi în Bucovina, 2) cum arŭ dori unii s'o facă încă şi astădi, 3) ce politică face societatea »Concordia" dela constituirea sa şi până astădi, 4) ce politică a urmatŭ »Concordia» la alegerea din urmă, şi în fine 5) ce politică va urma ea, vrêndŭ Dumnedieu şi 'n viitorŭ, chiarŭ décă arŭ fi sĕ vedemŭ plesnindŭ Hidra cea cu 12 capete şi împreună cu ea şi tóte creaturile molipsite şi infectate de otrâva rĕspândită de acelŭ monstru, carele bântue de multŭ timpŭ ţera şi poporulŭ nostru.

I.

Cum s'a făcutŭ politică până acum la noi în Bucovina!

După ocuparea Bucovinei prin Austria la anulŭ 1775 respective anexarea ei la anulŭ 1777 şi până cătră anulŭ desceptării generale 1848, remase poporulŭ românŭ Bucovinénŭ cu totulŭ în valulŭ sorţii şi întru tóte la disposiţiunea ocârmuitorilorŭ şi acelorŭ elemente strĕine aduse cu scopŭ séu furişate pe nesimţite în pămêntulŭ şi în sînulŭ lui, neavêndŭ pre nimenĭ altulŭ de razimŭ şi ocrotitorŭ, decâtŭ numai şi numai pe biserica nóstră şi preoţii ei, precum şi pe puţinii boerĭ şi rezeşĭ romanĭ, carĭ nu părăsiseră ţéra, ci remaseră şi după anexare în ea, păzindu-şĭ vetrele străbune, păstrândŭ şi continuândŭ vechile datinĭ şi legăturĭ de sânge şi de lege cu vechiulŭ poporŭ moşnénŭ, păzindŭ privilegiile strămoşescĭ şi câştigându-şĭ prin acésta merite nespusŭ de marĭ în privinţa continuării nobleţei naţionale şi a drepturilorŭ nóstre istorice-politice, în privinţa hegemoniei în acéstă ţéră. (Va urma).

Convocare.

Prin acésta se convócă şi se dechiară de convocată adunarea generală a Reuniunei femeilorŭ române din Mediaşŭ şi jurŭ pe 2 Iunie n., 21 Maiu v. 1886 la 2 óre d. a. în scóla gr. cat. din Mediaşŭ, la care se învită în specialŭ domnii bărbaţĭ din consiliu, d-nii Gedeonŭ *Blăşianu* prot. gr. cat., Dionisiu *Chendi* prot. gr. or., George *Crişian* parochŭ gr. or. Simeonŭ *Ianculescu* not. cerc., şi Dionisiu *Romanŭ* cand. de adv.

Membrii comitetului de presinte: d-le Alesandrina Gerasimŭ, Maria Moldovanŭ, Ana Chendi, Ana Bogaţianu, Elena Dozsa, Anica Lichirie, Maria Bozosianu, Elena fost. cas. Ianculescu, Maria Hulea, Ioana Racoţia; membrele fundatóre: d-le Rachila Tilea, Judita Rusanŭ, Ana Chendi, Maria Marian, Maria Moldovanŭ Bucsa, Amalia Rosalia Heler, Maria Rusanŭ, Maria Bozoşianu, Elena Neagoe, Elena Dozsa, Ioana Dorca; dómnele membre ord. şi onorare, precum şi orĭ-care binevoitorŭ alŭ Reuniunei.

Obiectele de consultare şi decidere suntŭ: 1) Raportulŭ comitetului despre activitatea sa în periodulŭ de 3 anĭ dela 1883—1886 în legătură cu raportulŭ despre starea cassei. — § 6 stat. 2) Alegerea comitetului permanentŭ şi a bărbaţilorŭ din consiliu precum şi a membrelorŭ suplente pentru periodulŭ de 3 anĭ dela 1886—1889. — § 6 stat. 3) Alegerea preşedintei şi a cassierei. — § 13 stat. 4) Defigerea dilei şi locului a proximei adunărĭ gen. — § 7 stat. 5) Eventuale propunerĭ din partea membrilorŭ Reuniunei, carĭ ţintescŭ la prosperarea materială şi morală a Reuniunei.

La interpelaţiunĭ, carĭ nu suntŭ predate preşedintei în scrisŭ celŭ puţinŭ cu o óră înainte de deschiderea şedinţei, spre a puté fi consultate cu bărbaţii din consiliu — nu e obligată preşedinta a rĕspunde.

Comitetulŭ Reuniunei ţine şedinţă în diua şi loculŭ de susŭ la 10 óre a. m.

Mediaşŭ, în 1-a Maiu 1886.

Maria Romanŭ, preşed. *Elena Suciu*, secret.

Avisŭ!

»Reuniunea învĕţătorilorŭ românĭ gr. cat. din giurulŭ Gherlei va ţiné adunarea sa generală de éstimpŭ în Gherla la 15 şi 16 Iunie st. n. adecă a treia şi a patra di de Rusalii, la care vorŭ participa: membrii ordinarĭ din oficiu, ér alţĭ iubitorĭ de scólă, ca óspeţĭ — cu tótă stima suntŭ învitaţĭ.

Din şedinţa comitetului administrativŭ alŭ „Reuniunei învĕţătorilorŭ românĭ gr. cat. din giurulŭ Gherlei", ţinută în Gherla la 10 Maiu st. n. 1886.

Preşedintele: *Michailŭ Şerbanŭ*, canonicŭ.
Secretarulŭ: *Iaanŭ Hodoreanu.*

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

ATENA, 23 Maiu. — Scirea „Agentiei Havas": Raporturĭ oficiale constată **nouĕ ciocnirĭ între Grecĭ şi Turcĭ** dealungulŭ graniţei. **Grecii respinseră pe Turcĭ şi ocupară câteva posturĭ turcescĭ.**

ATENA, 23 Maiu. — O telegramă a generalului Sapunzakis raportéză, că luptele la graniţă au încetatŭ.

ATENA, 23 Maiu. — S'a rĕspânditŭ sgomotulŭ, că **Cretenii au proclamatŭ unirea lorŭ cu Grecia.** Scirea are lipsă de confirmare.

DIVERSE.

Copiii de adi. — Miculŭ Ghiţă întrébă pe pretina sa Sidonia: »Câţĭ anĭ ai?« — »Şése anĭ, Ghiţă!" — „Şese anĭ? Asta nu o credŭ. Femeile se facŭ totdéuna mai tinere, decâtŭ cum suntŭ în realitate.«

Pentru agricultorĭ. — „Voinţa Naţională" află că în comuna Dridu din judeţulŭ Ilfovŭ, precum şi în alte părţĭ, s'a ivitŭ unŭ gândacŭ care mâncă spiculŭ fragedŭ alŭ secarei şi alŭ grâului. Acestŭ gândacŭ, numitŭ Agricola, face parte din ordinulŭ Coleopterelorŭ, genulŭ scarabeilorŭ, specia anisoplia. Ministerulŭ agriculturei din România a luatŭ mĕsurĭ pentru distrugerea lorŭ. Aceştĭ gândacĭ sĕ distrugŭ, în Franţia, prin culegere directă ce sĕ face de copii, diminéţa mai cu sémă când ei suntŭ amorţiţĭ, fiindŭ fórte impresionabilĭ la frigŭ; după aceea sĕ îngropŭ, se pune unŭ stratŭ de varŭ d'asupra şi sĕ bătătoresce bine loculŭ. In Anglia, distrugerea acestorŭ insecte sĕ face prin arderea spicelorŭ bântuite, carĭ mai întêiŭ sĕ cosescŭ.

Bibliografiă.

Manualŭ de Stupăritŭ, de *Iónŭ Costinŭ*, preotŭ gr. cat., a eşitŭ de sub tipară, cu treidiecĭ de figurĭ în textŭ. Editura autorului. Gherla 1886. Imprimeria »Aurora" p. A. Todoranŭ. Manualulŭ cuprinde 135 pagine scrisŭ cu ortografia Academiei şi costă 65 cr. séu 1 leu 65 banĭ. Abonaţii îlŭ vorŭ primi peste puţine dile.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Scopulŭ acesteĭ călĕtorii aşadară era lacŭlŭ Muta Nzighe. Călĕtorulŭ Baker*) descoperise în anulŭ 1864 unŭ lacŭ mare, pe care'lŭ numise lacŭlŭ luĭ Albert séu Albert-Nyanza. Nu era greu de presupusŭ, că acestŭ lacŭ nu arŭ fi altulŭ decâtŭ Muta-Nyighe. Stanley voia sĕ'şĭ câştige convingerea, décă în adevĕrŭ este aşa, séu nu. Problema, ce şĭ-o pusese călĕtorulŭ nostru, nu era tocmaĭ uşóră, de óre-ce drumulŭ ducea prin statulŭ Unyoro, care pe timpulŭ acela tocmaĭ se afla în rĕsboiŭ cu Vaganda. Din causa acésta şi fusese de lipsă, ca Mtesa sĕ-ĭ dea o trupă aşa de mare.

Maĭ ântâiu ajunse călĕtorulŭ nostru la Ntevi lângă lacŭlŭ Victoria. De aicĭ se puse pe luntri cu o parte a ómenilorŭ sĕĭ până la Dumo, pe când partea ceealaltă condusă de Sambuzi pornì pe uscatŭ spre unŭ locŭ anumitŭ, unde aveau sĕ se întâlnéscă érăşĭ cu toţiĭ.

Stanley o luà aşadară din nou spre sudŭ pe lângă ţĕrmurele lacului Victoria până la Dumo. Aicĭ părăsì lacŭlŭ cu Vangvana şi cu Vanyamvezi şi se îndreptà spre nord-vestŭ, ca sĕ se întâlnéscă cu „generalulŭ" Sambuzi.

Chiar de acum putù elŭ sĕ vadă, că Sambuzi este unŭ omŭ totŭ aşa de slabŭ de caracterŭ ca şi Magassa. Elŭ nu sosise âncă la loculŭ hotărîtŭ, deşi arŭ fi putut-o face acésta destulŭ de bine, ba ce e maĭ multŭ, călĕtorulŭ nostru trebuì sĕ aştepte după elŭ nu maĭ puţinŭ de cincĭ dile. Numaĭ într'a şesea sosì.

Câtŭ de mare fù mirarea luĭ Stanley, când vĕdù, că purtarea cuviinciósă şi prevenitóre de maĭ 'nainte a luĭ Sambuzi se schimbase tocmaĭ în contrarulŭ. „Generalulŭ" se făcuse deodată aşa de mândru şi de înfumuratŭ, încâtŭ abia rĕspunse la salutarea călĕtoruluĭ nostru.

„Este ceva, ce sĕ te supere?" îlŭ întrebà Stanley, cuprinsŭ de mirare, vĕdêndŭ o purtare aşa de neaşteptată.

„Nu," rĕspunse scurtŭ Sambuzi, „tóte suntŭ în regulă."

„Nu cum-va nu maĭ voiescĭ sĕ mĕ întovărăşescĭ la Muta Nyighe? In casulŭ acesta l'aşŭ ruga pe Mtesa pentru unŭ altŭ conducĕtorŭ."

„Mi s'a datŭ poruncă sĕ te conducŭ până la lacŭ. Acésta se va întêmpla. Sambuzi nu este copilŭ, Sambuzi e bărbat, Sambuzi e acum . . . . generalŭ. M'aĭ înţelesŭ?"

Sumeţia aşadară îlŭ făcea pe conducĕtorŭ aşa de rece şi de respingĕtorŭ faţă de călĕtorulŭ nostru. Ce nebuniă! . . . Stanley îşĭ păstrà şi acum demnitatea sa, cu tóte acestea se arĕtà cu prieteşugŭ şi'lŭ îndemnà pe Negru, sĕ'şĭ facă datoria.

Călĕtoriĭ noştri o luară maĭ departe pe ţermurele rîuluĭ Katonga şi pe marginea ţĕreĭ Uganda spre Unyoro. Eĭ trecură maĭ multe rîurĭ micĭ, care se varsă în Katonga. Cele maĭ multe din ele însă abia meritau acestŭ nume, de óre-ce apa lorŭ părea că nu se mişcă de locŭ, ci sta în tocmaĭ ca apa uneĭ bălţĭ. Ele erau ca şi Katonga acoperite aprópe cu totulŭ cu pipirigŭ, stufŭ şi papyrus.

In diua de anulŭ nou 1876, când céta călĕtóre ajunse în ţéra temută Unyoro, Stanley dispunea cu totulŭ de 2290 bărbaţĭ harnicĭ de a purta arme.

Ţinuturile percurse până acum aveau unŭ caracterŭ blândŭ, de şesŭ, de aicĭ înainte însă se începù o regiune din ce în ce maĭ aspră, maĭ muntósă. Din tóte părţile se ridicau munţĭ fórte înalţĭ, uniĭ din eĭ pleşugĭ de totŭ.

Vanyoriĭ (indigeniĭ din Unyoro) păreau, că nu au de gândŭ sĕ pună nicĭ o pedecă caravaneĭ. Maĭ nicĭ unulŭ nu se ivise aprópe în totŭ drumulŭ. Sambuzi ţinea tocmaĭ acésta de unŭ semnŭ fórte rĕu.

„Eĭ se adună în altă parte, ca sĕ ne atace cu atâtŭ maĭ straşnicŭ", dicea elŭ.

(Va urma.

*) Cetesce Bek'r. Baker făcù călĕtoria sa dintre anii 1862—1865, trimisŭ fiindŭ de cătrĕ societatea geografică din Londra.

Cursulŭ la bursa de Viena

21 din Maiŭ st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	104 45
Rentă de hârtiă 5%	95.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	153.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	117.90
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale transilvane	105 20
Bonurĭ croato-slavone	105.20
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124.20
Renta de hărtiă austriacă	85.25
Renta de arg. austr.	85.70
Renta de aurŭ austr.	116 30
Losurile din 1860	138 80
Acțiunile băncei austro-ungare	880 —
Act. băncei de creditŭ ung.	290.—
Act. băncei de creditŭ austr.	283 80
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.96
Napoleon-d'orĭ	10.04
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.05
Londra 10 Livres sterlinge	126.85

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 10 Maiŭ st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	90—	91—
Renta rom. amort. (5%)	$94^1/_4$	95—
» convert. (6%)	86—	87—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	32—	$33^1/_2$
Credit fonc. rural (7%)	$103^1/_2$	$104^1/_2$
» „ „ (5%)	$87^1/_2$	$87^1/_2$
» » urban (7%)	$99^1/_2$	100—
» » » (6%)	91—	92—
» » » (5%)	82—	$82^1/_2$
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14 60	14.70
Bancnote austriace contra aurŭ	2.00—	2.02

Cursulu pieței Brașovu

din 22 Maiŭ st. n. 1886

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.70	8.72
Argint românesc	8.65	8.70
Napoleon-d'orĭ	10.01	10.04
Lire turcescĭ	11.27	11.30
Imperialĭ	10.26	10.29
Galbenĭ	5.90	5.94
Scrisurile fonc. »Albina«	100.—	101.—
Ruble Rusescĭ	123.—	124.—
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Nr. 60—1885.

Publicațiune!

Lunĭ, a doua ḑi de Rosalii, în (2) 14 Iuliu 1886 înainte de amiaḑĭ la 10 óre sĕ va arênda prin licitațiune pe 6 anĭ unulŭ după altulŭ, începêndŭ din tómna anului curentŭ 1886, **Stupina de lângă Bârsă**, proprietate a Bisericei române ort. res. dela St. Nicolae din suburbiulŭ Scheiŭ în Brașovŭ, — fostă odinióră a lui **Kristof** — și care stupină cuprinde peste totŭ circa **100 jugăre.**

Licitațiunea sĕ va ținea în Casa de Ședințe a Comitetului parochialŭ dela Biserica St. Nicolae în suburbiulŭ Scheiŭ.

Condițiunile arêndărei sĕ potŭ ceti la Epitropulŭ Domnulŭ **Ioane A. Navrea**, în suburbiulŭ Scheiŭ.

Brașovŭ, 1 (13) Maiŭ 1886.

(1—6)

Epitropia parochială
a bisericei române ort. res. dela St. Nicolae.

Ad. 3348.—1886. számhoz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint tlkkvi hatóság közhirré teszi, hogy Rusu Nicolae végrehajtatónak Bálint Márton végrehajtást szenvedő elleni 300 frt. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvszék területén levő, a Tatrang község határán tekvő a tatrangi 442. sz. tlkjvben A + 731, 732, és 3018. hrsz. fekvőre 904 frt. ezennel megállapitott kikiáltási árban, valamint a tatrangi 44. sz. tlkjvben felvett A + 3447. és 3449. hr. sz. fekvőn az árverést 55 frt. ezennel megálapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a feneti ingatlanok az 1886. évi julius hó 22-ik napján d. e. 9 órakor Tatrang község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át végrehajtató és képviselője kivitelével készpénzben, vagy az 1881. 60. törv.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. törv.-czikk 170. §. értélmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni. —

Kelt Brassóban, 1886. évi ápril hó 24-én.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timișŭ	—	—	1.40	—
Brașovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Hașfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighișóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediașŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blașiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiușŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1 04	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uióra	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2.07	—
Ghirisŭ	4.09	—	3 08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Clușiu	5.56	—	5 35	—
	6.16	—	—	8.00
Nedeșdu	6.37	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.53	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12 17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velințe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare	10.41	—	—	4.06
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1.45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	—	—	10.50	—
	3.00	8.50	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	--
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	.
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu	10.01	—	5.05	6.43	—
	10 26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriș	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea	1 36	—	—	9.31	—
	1.48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiușŭ	3.01	—	—	10.44	--
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	--
Blașŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copșa mică	5.05	—	—	12.36	--
Mediașŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	--	1.56	6.40
Sigișóra	—	—	—	2.34	7.20
Hașfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Brașovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	—	1.50
Timișŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2.35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	—	4 53
	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok	11.02	—	11.40
	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10.10	—	12.24
Șibotŭ	10.34	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	—	8.18
Aradulŭ nou	6.23	—	8.32
Németh-Ságh	6.48	—	8.51
Vinga	7.19	—	9.07
Orczifalva	7.38	—	9.20
Merczifalva	7.56	—	9.32
Timișóra	8.42	—	10.09

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Hațegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Banița	—	3.35	6.07
Petroșenĭ	—	4.04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.02	—	5.00
Merczifalva	6.40	—	5.50
Orczifalva	6.52	—	6.07
Vinga	—	—	6.32
Németh-Ságh	—	—	6.53
Aradulŭ nou	—	—	7.24
Aradŭ	—	—	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9.33	—
Banița	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Hațegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1.35	—

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.